

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : การศึกษาเปรียบเทียบวรรณคดีคำสอนเรื่องโคลงโลกนิติ และ
โคลงสุภาษิต พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎ-
เกล้าเจ้าอยู่หัว

ชื่อผู้เขียน : นายวิษณุ พัฒนวิบูลย์

ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา : ไทยศึกษา

ปีการศึกษา : 2541

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

1. รองศาสตราจารย์ บุปผา บุญทิพย์ ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ ประพนธ์ เรืองณรงค์
3. รองศาสตราจารย์ น้อมนิจ วงศ์สุทธิธรรม

วัตถุประสงค์สำคัญของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้คือ 1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบค่านิยมที่เป็นบรรทัดฐานทางสังคมไทยในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ปรากฏในวรรณคดีเรื่องโคลงโลกนิติและโคลงสุภาษิตฯ พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว 2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบคำสอนที่ปรากฏในวรรณคดีทั้งสองเรื่องตามหลักธรรมทางพุทธศาสนา 3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบกลวิธีการประพันธ์ที่ปรากฏในวรรณคดีทั้งสองเรื่องซึ่งแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการในการแต่งวรรณคดี

วิธีการศึกษาได้แก่การวิเคราะห์วรรณคดีเรื่องโคลงโลกนิติซึ่งเป็นบทพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศร และโคลงสุภาษิต พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์คุตติตสมิต ตั้งแต่ฉบับแรกเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2461 ถึงเดือนมีนาคม พุทธศักราช 2463

ผลการศึกษารูปได้ดังนี้คือ 1. ค่านิยมของสังคมไทยในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวมีความคล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่ทั้งในด้านสถาบันครอบครัว สถาบันเพื่อนฝูงและสมาคม สถาบันการเมืองการปกครอง สถาบันเศรษฐกิจ สถาบันศาสนา และสถาบันนันทนาการ นอกจากนี้ค่านิยมที่ควรยกย่องและควรแก้ไขของสังคมไทยทั้งสองสมัยยังมีความคล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่ แสดงให้เห็นว่าค่านิยมของสังคมไทยทั้งในอดีตและปัจจุบันมิได้เปลี่ยนแปลงแนวคิดหลักแต่ประการใด

2. เนื้อหาของคำสอนจากวรรณคดีทั้งสองเรื่องตรงกับหลักธรรมด้านต่าง ๆ ทางพุทธศาสนา ซึ่งเป็นหลักธรรมสำหรับบุคคลทั่วไป เพื่อให้ดำเนินชีวิตได้อย่างผาสุกและเป็นข้อเตือนใจเพื่อมิให้ประมาท

3. กลวิธีการประพันธ์ของวรรณคดีทั้งสองเรื่อง แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของการแต่งวรรณคดีคำสอนในด้านที่มาของเรื่อง รูปแบบคำประพันธ์ การสรรคำมาใช้ในการเรียบเรียงข้อความและการสร้างภาพพจน์ในวรรณคดี